

Ettevõtjate laenukapitali kättesaadavuse parandamise täiendav tugiprogramm

1. Programmi nimetus

Ettevõtjate laenukapitali kättesaadavuse parandamise täiendav tugiprogramm (edaspidi *programm*)

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riiklike struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva “Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna “Ettevõtete uuendus- ja kasvuvõime” meede „Ettevõtjate laenukapitali kättesaadavuse parandamise täiendav tugiprogramm”.

3. Eesmärgid ja mõju

3.1. Üldeesmärk

Programmi üldeesmärk on ettevõtjate uuendus- ja kasvuvõime suurendamine.

3.2. Alaeesmärgid

Programmi alaeesmärgiks on laenukapitali kättesaadavuse parandamise abil toetada eksportivaid ettevõtjaid arenguks vajalike tegevuste finantseerimisel ja investeringute tegemisel.

3.3. Mõju

Programmi raames toetatavad tegevused koosmõjus teiste ettevõtja uuendus- ja kasvuvõime suurendamisele suunatud toetatavate tegevustega aitavad kaasa Eesti ettevõtjate konkurentsivõime kasvule, suurendades nende loodavat lisandväärtust ja käibe kasvu, sh ekspordikäibe kasvu. Tulenevalt alates 2008. aasta sügisest aset leidnud majanduskonjunkturi muutustest on ettevõtjate arengutakistused märkimisväärselt süvenenud. Programmi tegevused aitavad toimivaid ärimudeleid omavatel, tegutsevatel eksportööridel läbi laenukapitali kaasamise takistuste vähendamise konjunkturiuudatustele vaatamata jätkuvalt areneda.

Nimetatud mõjueesmärkide saavutamisele aitavad lisaks programmi tegevustele kaasa tööstusettevõtjate tehnoloogiainvesteringute toetamine tagastamatu abi vormis, ettevõtjate juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste arendamine, ettevõtjate ekspordile suunatud turundustegevuse ja erinevate ühistegevuste soodustamine, arendustöötajate ettevõtjatesse värbamise toetamine jt tegevused.

Programmi raames rakendatavate tegevuste otsese mõju ulatuseks on arvestuslikult ligi 190 miljonit eurot. Riigipoolne otsene rahaline panus ulatub seejuures 70 miljoni euroni, mis finantseeritakse täiemahuliselt Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest. Programmi

tegevustest kasusaavates ettevõtjates töötab kokku üle 22 000 inimese, kelle pealt maksavad ettevõtjad 2009. aastal ca 102 miljonit eurot sotsiaal- ja tulumaksu.

Väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest on pangalaenu kasutanud ligi 30%, tööstussektoris ja suuremates ettevõtjates on osatähtsus suurem. Ka konservatiivsemaid eeldusi kasutades võib siiski öelda, et laen töötab võimendusena täiendava väärtuse loomisel ning mõju majandusele on suurem kui otsene toetusmeetme maht.

Kui eeldada, et toetusmeetme maht on 1,15% SKPst ja positiivne mõju makromajandusele on sellest kaks korda suurem, ulatub toetusmeetme positiivne mõju lähiaastatel 2,3%ni SKPst. Arvestades, et maksukoormus on u 30% SKPst, laekub riigile makse kokku 0,7% SKPst (riigipoolne panus ulatub 0,5%ni SKPst).

4. Toetatavad tegevused

4.1. Programmi raames toetatakse elluviija poolt teostatavaid järgmisi tegevusi:

- 4.1.1. ettevõtjatele pikaajalise laenuressursi pakkumine koostöös pankadega;
- 4.1.2. edupõhiste allutatud laenude andmine ettevõtjatele;
- 4.1.3. täiendava krediidiliini loomine pankadele.

4.2. Teenused ja nende tingimused kehtestatakse täpsemalt KredExi juhatuse poolt kinnitatavates teenuste tingimustes ning sisemistes kordades võttes arvesse käesolevas programmis sätestatud.

4.3. Punktis 4.1. nimetatud tegevuste rakendamisel lähtutakse konkurentsiseaduse 6. peatükis sätestatust.

5. Programmi lühikirjeldus

Panganduse probleemide esmaseks allikaks on rahastajate usaldamatus, millest tulenevalt ei ole võimalik ressursse hankida ega neid siis ka mõistlikel tingimustel edasi laenata. Siit tuleneb omakorda mõju ettevõtjatele, kel on raskem kapitalile ligi pääseda. Riik saab tuge pakkuda finantseerijale piisava kindluse andmisega, toetada ettevõtlust vajaliku ressursi hankimise ning pankade kaudu ettevõtlusesse suunamisega.

Leevendamiseks pikaajalise rahapakkumise puudumisest tulenevat negatiivset mõju suuremahuliste investeerimisprojektide elluviimisel või ajutistest täiendavate käibevahendite mahu vajadusest (tarnetähtaegade lühendamise, faktooring- ja krediidilimiitide kahanemine jms) tulenevat nõudlust, luuakse võimalus eraldada pankadele pikaajalist ressursi konkreetsete üksikute projektide finantseerimiseks.

Täiendavat (pangalaenule) allutatud laenu antakse ettevõtjatele, kelle omafinantseeringu määr jääb panga silmis liiga madalaks. Vajalik on kuni 1,1 mln eurose allutatud laenu võimaldamine eksportivatele ettevõtjatele, kellel on laiem sotsiaalne ja majanduslik mõju. Võrreldes senise allutatud laenuga on väljaandmise tingimused soodsamad (intress sõltuvuses edukusest, pikem maksepuhkus, soodsam ja ajatatud intress). Samas ei saa laen moodustada suuremat summat kui ettevõtja omakapital.

Lisaks otse ettevõtjatele finantseerimisvõimaluste pakkumisele, soovitakse ettevõtjaid aidata täiendavate vahendite saamisel pangalt. Selleks luuakse pankadele krediidiliini meede. Koos riigipoolse finantseerimisega hangitakse finantsturgudelt ressurs, mida saab pankadele soodsa intressiga konkreetsete lepingute alusel edasi laenata, st pank teeb ettevõtjaga lepingu, mille alusel saab enda käsutusse vastava täiendava ressursi ja laenab selle edasi. Võimalik on võtta riigi poolt vaid pangariski (ressurss odavam, pangad võtavad riskide katteks vastava marginaali) või pakkuda ka kaitset ettevõtjate riski vastu (ressurss kallim, seatakse piirangud pankade riskimarginaalide osas).

Meetmete krediidiliin pankadele ja ettevõtete rahastamine koostöös pankadega puhul jaguneb krediidirisk järgmiselt: ettevõtja krediidirisk on pangal ja panga krediidirisk KredExil. Allutatud laenu korral pank ei osale ja seega krediidirisk jääb KredExi kanda, ettevõtjalt võib nõuda tagatisi.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

6.1. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuunaga

Programmis reguleeritud tegevuste elluviimine täidab Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suuna “Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime” meetme “Ettevõtete investeringute toetamine ja kapitalile ligipääsu parandamine” eesmärgi. Eksportivate ettevõtjate investeringute tegemist ja finantskapitalile ligipääsu suurendatakse läbi ettevõtjate laenuvõimaluste parandamise.

6.2. Seos valdkondlike arengukavadega

Valdkondliku strateegia “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” tegevusvaldkondadest täidavad programmi tegevused otseselt ettevõtjate investeringute toetamise eesmärgi. Tegevused teostatakse strateegia “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013 rakendusplaani 2007-2010” investeringute toetamise valdkonna meetme 2.1. “Väike- ja keskmise suurusega ettevõtete ligipääsu parandamine kapitalile” raames.

6.3. Samas prioriteetses suunas olevad teised rakenduskeemid ja antud programmi seos nendega

Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime prioriteetse suuna üldeesmärgi toetavad lisaks programmis reguleeritud tegevustele teised investeringute toetamisele ja kapitalile ligipääsu parandamisele suunatud meetmete tegevused. Alates 2008. aastast toetatakse ettevõtjaid uute tehnoloogiate kasutuselevõttus, millega saavutatakse tegevusprotsesside tõhustamine ja loodava lisandväärtuse suurendamine ettevõtetes. Samast aastast alates antakse ettevõtjatele toetust ka laenu-, pangagarantii- ja liisingukäenduste ning kapitalilaenude finantseerimisel.

Eesti ettevõtjate uuendus- ja kasvuvõime tagamine eeldab terviklikku komplekti hästi sihitud toetusmeetmeid. Lisaks investeringute toetamisele ja kapitalile ligipääsu

parandamisele suunatud meetmete tegevustele toetavad antud eesmärki mitmed ettevõtjate tehnoloogilise ja arendusalase võimekuse, ekspordialase võimekuse, koostöövõimekuse (nii ettevõtjate kui ka TA asutustega) tõstmisele suunatud meetmed.

7. Abikõlblikud kulud

Programmi raames on abikõlblikud järgmised kulud:

- 1) programmi elluviija poolt ettevõtjate edupõhiste allutatud laenude andmine ning edupõhiste allutatud laenude andmisega tekkinud kahju;
- 2) programmi elluviija poolt ettevõtjatele koostöös krediidasutustega pikaajalise laenuressursi andmine;
- 3) krediidasutustele täiendava krediidiliini loomise kaudu ettevõtjatele laenuressursi andmine;
- 4) punktis 2 ja 3 nimetatud tegevustega kaasnev kahju.

8. Ettevõtjale programmi raames abi andmise alused

8.1. Vähese tähtsusega abi

8.1.1. Kui toetus on vähese tähtsusega abi Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), mõistes, järgitakse nimetatud määruses sätestatud abi andmise tingimusi.

8.1.2. Kui toetus on vähese tähtsusega abi, ei tohi taotlejale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames taotletava toetusega 200 000 eurot, maanteetranspordi valdkonnas tegutseva ettevõtja puhul 100 000 eurot.

8.2. Ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi

8.2.1. Kui toetus on ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi Euroopa Komisjon 17.12.2008 teatise "Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks" (ELT C 16, 22.01.2009, lk 1-9) mõistes, järgitakse nimetatud teatise sätestatud abi andmise tingimusi.

8.2.2. Tulenevalt Euroopa Komisjoni 17.12.2008 teatisest "Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks" (ELT C 16, 22.01.2009, lk 1-9) punktist 4.2.2 ei tohi ettevõtjale ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antava abi ja ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi piirmäär ajavahemikul 01.01.2008-31.12.2010 ületada kokku 500 000 eurot.

8.2.3. Ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi raames tohib toetust anda ainult väike ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes ei olnud 1. juuli 2008. aasta seisuga raskustes Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (ELT L 214, 6.08.2008, lk 3–47) artikli 1

lõike 7 mõistes. Suurettevõtja puhul tohib anda toetust ettevõtjale, kes ei olnud 1. juuli 2008. aasta seisuga raskustes Euroopa Komisjoni teatise „Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 244, 01.10.2004) punkti 2.1 mõistes.

8.2.4. Ühistruga kokkusobivat piiratud summas antavat abi ei tohi kumuleerida vähese tähtsusega abiga samade abikõlbliku kulude osas. Programmi elluviijal on kohustus küsida kasusaajatelt andmeid neile antud ühistruga kokkusobiva piiratud summas antava abi kohta, sealhulgas andmeid selle kohta, millises meetmes abi anti, andmeid abi andja, abi andmise aja ja abi suuruse kohta.

8.2.5. Ühistruga kokkusobiva piiratud summas antava abi andmise tingimusi rakendatakse alates Euroopa Komisjonilt sellekohase riigiabiloole saamist.

8.3. Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi

8.3.1. Kui toetus on investeeringuteks ettenähtud regionaalabi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühistruga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 6.08.2008, lk 3-47) mõistes, kohaldatakse nimetatud määruises ja "Konkurentsiseaduse" §-s 34 sätestatud.

8.3.2. Kui toetus on investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, ei tohi teatamiskohustusest vabastatud abi samade, osaliselt või täielikult kattuvate abikõlblike kulude osas kumuleerida muu üldise grupierandi määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abiga, komisjoni määruises (EÜ) nr 1998/2006 sätestatud tingimustele vastava vähese tähtsusega abiga ega muu ühendusepoolse rahastamisega, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületatakse kõnealuse abi suhtes Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 alusel kohaldatavat abi maksimaalset osatähtsust või abisummat.

8.3.3. Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi raames peab ettevõtja olema esitanud toetuse taotluse enne projekti või tegevuse teostamiseks töö alustamist.

8.3.4. Juhul kui toetuse taotlejaks on suurettevõtja, peab investeeringuteks ettenähtud regionaalabi raames projekti dokumentatsioon kinnitama ühe või mitme järgmise kriteeriumi täitmist:

- 1) projekti maht suureneb oluliselt abi tulemusel;
- 2) projekti ulatus suureneb oluliselt abi tulemusel;
- 3) projektiga seoses abisaaja poolt kulutatud kogusumma suureneb oluliselt abi tulemusel, või
- 4) projekti lõpuleviimine kiireneb oluliselt.

8.3.5. Kui toetus on ettevõtjale investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, peavad abikõlblike kuludena käsitlemiseks ettevõtja investeeringud vastama järgmistele tingimustele:

8.3.5.1. investeering peab olema tehtud materiaalsesse või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtte asutamisega, olemasoleva ettevõtte laiendamisega, ettevõtte toodangu mitmekesistamisega uute toodetega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega. Materiaalne vara on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste,

masinate ja seadmetega. Immateriaalne vara on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel;

8.3.5.2. kui tegemist on investeeringuga immateriaalsesse varasse, peab vara olema soetatud kolmandatelt isikutelt turutingimustel ning tingimusel, et see liidetakse laenuaotleja põhivarale ning see on kasutatav vaid abisaava ettevõtja poolt ja seda käsitletakse amortiseeruva varana;

8.3.5.3. investeering teise ettevõttega otseselt seotud põhivara soetamiseks, kui ettevõtte lõpetas tegevuse või oleks tegevuse lõpetanud, kui seda ei oleks ostetud, ning kui varad ostab sõltumatu investor. Kui väikeettevõtte äritegevuse võtavad üle algsete omanike perekonnaliikmed või ettevõtte endised töötajad, siis ei ole vaja täita tingimusi, et varad peab ostma sõltumatu investor;

8.3.5.4. laenuaotleja on kohustatud tagama investeeringuobjekti säilitamise viie aasta jooksul viimase investeeringu osas tegemisest, väike ja keskmise suurusega ettevõtja puhul kolme aasta jooksul;

8.3.6. Kui toetus on ettevõtjale investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, ei tohi regionaalabi osakaal abikõlblikest kuludest ületada:

8.3.6.1. suurettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 40%;

8.3.6.2. suurettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 50%;

8.3.6.3. keskmise suurusega ettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 50%;

8.3.6.4. keskmise suurusega ettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 60%;

8.3.6.5. väikese suurusega ettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 60%;

8.3.6.6. väikese suurusega ettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 70%.

8.4. Programmi sihtgrupiks on 400-450 ettevõtjat (peamiselt väikese- ja keskmise suurusega eksportivat Eesti ettevõtjat), kes genereerivad aastas ligi 830 miljonit eurot ekspordi. Väike ja keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi *VKE*) on väike- ja keskmise suurusega ettevõtja üldise grupierandi määruse I lisa mõistes;

8.5. Programm on suunatud ettevõtjatele:

8.5.1. kes on vähemalt 3 aastat tegutsenud ettevõtjana, ettevõtjate grupp või äriprojekt ja;

8.5.2 kelle ekspordikäive moodustas viimasel või jooksval majandusaastal vähemalt 20% ettevõtte vastava aasta kogukäibest. Ekspordikäibe hulka võib arvata ka ettevõtte välisriikides asuvate tütarettevõtete käibe.

8.6. Programmi raames ei saa laenu taotleda:

- 8.6.1 kalanduse ja metsamajanduse tegevusvaldkonna ettevõtted (EMTAK 2008 jagu A alajagu 02 ning jagu C alajagu 102; EMTAK 2008 jagu A, alajagu 03);
- 8.6.2 Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisa 1 loetletud põllumajandustoodete esmase tootmisega tegelevad ettevõtted;
- 8.6.3 relva-, tubaka-, söetööstuse ettevõtted;
- 8.6.4 maanteekaubavedudel kasutatavate transpordivahendite ja seadmete soetamiseks;
- 8.6.5 jae- ja hulgikaubanduse ettevõtted varude soetamiseks;
- 8.6.6 kinnisvara arendamise projektidele müügi ja väljarentimise eesmärgil. Kui kinnisvara arendamine toimub oma, sh tütar- ja sidusettevõtete kinnisvaraarendusega mitteseotud tegevuse tarbeks, on lubatud osa pindadest välja rentida. Sel juhul ei tohi rendi laekumised, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetest, ületada 30% laenusaaaja aastakäibest;
- 8.6.7 ekspordiga seotud tegevusele, mis on otseselt seotud eksporditavate koguste, jaotusvõrgu loomise ja toimimise või muude ekspordimisest tulenevate jooksvate kuludega;
- 8.6.8 raskustes olev ettevõtja üldise grupierandi määruse (EÜ 800/2008) mõistes ja vähese tähtsusega abi määruse (EÜ 1998/2006) mõistes;
- 8.6.9 kui toetus on investeeringuteks ettenähtud regionaalabi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikkel 13 mõistes ei või abi anda terase-, sünteetiku- ja laevaehitusektori ettevõtetele.

8.7. Abi ekvivalendi määramisel lähtutakse Komisjoni teatisest viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.), kus on sätestatud viitemäärade kindlaksmääramise meetod, mis põhineb ühe aasta pankadevahelisel laenuintressil (*inter-bank offered rate* — IBOR), millele lisandub sõltuvalt ettevõtja krediitvõimest ja tagatise suuruselt 60–1 000 baaspunkti ulatuv marginaal. Abi suuruselks nimetatud meetodika alusel arvutatud intressimäär ja tegelikult rakendatud intressimäär vahest tulenevalt ettevõtja poolt vähem makstud laenuintressi diskonteeritud nüüdiseväärtus laenu andmise hetkel.

8.8. Ettevõtja peab toetuse taotlemisel esitama vähese tähtsusega abi teatise vastavalt rahandusministri 22. aprilli 2004. a määruse nr 80 «Vähese tähtsusega abi teatise esitamise kord ja vorm» lisa toodud vormile.

8.9. Iga ettevõtja puhul hinnatakse tegevuse jätkusuutlikkust ja taotletava laenu teenindamise võimet. Laenu ei menetleta, kui laenu eraldamise hetkel ei vasta ettevõtja omakapital seaduses ettenähtud nõuetele.

8.10. Laenu taotluse menetlemisel võetakse arvesse kõiki laenu teenindamise võime hindamisel tavapäraselt kasutatavaid asjaolusid (omakapitali vastavus seaduses ettenähtud nõuetele; senine maksepraktika, sh maksuvõlad; likviidsuskordaja; laenu kattekordaja; omakapitali osakaal bilansis; käibe trend ja äriplaani elluviimise mõju rahavoogudele) ning ebasobivad taotlused lükatakse tagasi.

8.11. Taotluse rahuldamise otsuses sätestab laenuandja asjaolu, et toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse nr 1998/2006, ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi teatise "Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks" või investeringuteks ettenähtud regionaalabi üldise grupierandi määruse mõistes.

8.12. Juhul kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peavad tagasimaksed olema tehtud tähtaegselt ja nõutud summas.

8.13. Juhul kui programmi raames ei anta riigiabi **ega vähese tähtsusega abi**, ei pea kohaldama punktis 8.6.7 sätestatud.

9. Programmi eelarve

9.1. Programmi rahastamine toimub Euroopa Liidu struktuurivahenditest ning Eesti riigi poolsest täiendavast kaasfinantseerimisest.

9.2. Programmi eelarve rahastamisallikate lõikes (eurot)

	Euroopa Ühenduse osalus (a)	Eesti riigi osalus (b)	KOKKU (c)=(a)+(b)
1 Programm kokku	70 302 813	51 129 319	121 432 132

9.3. Programmi eelarve aastate lõikes lepatakse kokku rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel sõlmitavas riigieelarvelise eraldise lepingus.

10. Indikaatorid

10.1. Programm täidab "Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna "Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime" eesmärgi "Eesti ettevõtetel on ligipääs tootlikkusele suunatud investeringuteks vajalikule kapitalile" ning aitab kaasa nimetatud alasuunas fikseeritud tulemusindikaatorite sihttasemete saavutamisele.

10.2. Programmi alaeesmärgi saavutamist mõõdetakse järgmiste väljundindikaatorite abil:

- 1) pikaajalist projektipõhist laenuressurssi kasutanud ettevõtjate arv – sihttase: 15 ettevõtjat;
- 2) ettevõtjatele väljastatud pikaajalise projektipõhise laenuressursi maht – sihttase: 19 173 495 eurot;
- 3) edupõhist allutatud laenu kasutanud ettevõtjate arv – sihttase: 66 ettevõtjat;
- 4) ettevõtjatele väljastatud edupõhise allutatud laenu maht – sihttase: 25 564 659 eurot;
- 5) pankade finantseerimise kaudu laenu saanud ettevõtjate arv – sihttase: 200 ettevõtjat;

6) krediidiliini kaudu ettevõtjale väljastatud ressursi maht – sihttase: 76 693 978 eurot.

10.3. Programmi alaeesmärgi saavutamist mõõdetakse järgmiste tulemusindikaatorite abil:

- 1) lisandväärtus töötaja kohta toetatud ettevõtjates;
- 2) kaasatud erasektori investeeringud uutesse masinatesse ja seadmetesse;
- 3) ekspordikäibe kasv toetatud ettevõtjates.

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

11.1. Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

11.2. Programmi rakendusüksuse ülesandeid täidab KredEx.

11.3. Ettevõtjate laenukapitali kättesaadavuse parandamise täiendava tugiprogrammiga seotud tegevusi viib ellu KredEx (edaspidi *programmi elluviija*).

11.4. KredEx on asutatud Vabariigi Valitsuse 29.06.2000. a korraldusega nr 555-k, eesmärgiga parandada VKEde rahastamisvõimalusi, maandada ekspordiga seotud krediidiriske ning seeläbi aidata kaasa Eesti ettevõtjate konkurentsivõime tõstmisele.

11.5. KredEx valiti käesoleva programmi elluviijaks, kuna tema tegevused kattuvad programmi eesmärkidega. KredEx on pikaajalise tegevuskogemusega ning usaldusväärne koostööpartner paljudele finantsasutustele ja ettevõtjatele. KredExi tegevuse aluseks on 14.07.2000 kinnitatud põhikiri. Oma tegevuses juhindub KredEx ettevõtjate toetamise ja laenude riikliku tagamise seadusest ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

11.6. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on KredExis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt KredExi sisekorras sätestatule. Kohustuste lahuse tagamiseks vajalikud tegevused on määratletud KredExi juhtimis- ja kontrollsüsteemi kirjelduses.

12. Programmi rakendamise alused

12.1. Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel programmi elluviija ülesannete täitmiseks sõlmitud halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.

12.2. Programmi raames punktis 4.1.1 toodud tegevuste elluviimiseks tehakse koostööd kõigi Eestis tegutsevate pankadega, milliste riskireiting on KredExi nõukogu poolt tunnustatud vastuvõetavaks.

12.3. Programmi raames punktis 4.1.3 toodud tegevuste elluviimiseks toimub pankade valimiseks hange, mille läbiviimisel lähtutakse riigihangete seaduse üldsätetest, eelkõige riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest.

13. Programmi elluviija õigused ja kohustused

- 13.1. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.
- 13.2. Programmi elluviija on kohustatud toetuse andmise ja kasutamisega seotud dokumente säilitatakse vähemalt 2025. aasta 31. detsembrini.
- 13.3. Programmi elluviija sätestab pankadega sõlmitavates lepingutes õiguse teostada kontrolli toetuse kasutamise õiguspärasuse üle ning kohustuse säilitada programmi alusel väljastatud laenu dokumente kuni aastani 2025 ning sätestada sama kohustuse ka laenu saavatele ettevõtetele.
- 13.4. Programmi elluviija on kohustatud maksma toetuse tagasi tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtpäevaks. Tagastatava summa jäägilt arvestatakse intresse ja viiviseid vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” §-le 28 (edaspidi STS).
- 13.5. Programmi elluviija kohustused on sätestatud STS §-s 22 ja programmi elluviijaga sõlmitavas halduslepingus.
- 13.6. Programmi elluviija lähtub oma tegevuses „Ettevõtluse toetamise ja laenu riikliku tagamise seadusest“, STS-ist ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

14. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

- 14.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt STS § 23 lõike 4 ning määruse „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse väljamaksmise tingimused ja kord“ § 8 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale. Toetusraha kantakse üksnes riigikassas asuvale KredExile kuuluvale kontole.
- 14.2. Väljamakse teostamise aluseks on käesolev programm. Väljamaksete graafik on eraldiselepingu lisaks. Väljamaksetaotluse (edaspidi *VMT*) ja selle aluseks olevad dokumendid esitab programmi elluviija rakendusüksusele. Nõuded *VMT*-le ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud KredEx sisekordades.
- 14.3. *VMT* ja aruannete kontrollimine ja menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse sisekorrale.

15. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

- 15.1. Programmi aruandeperioodiks on poolaasta. Programmi elluviija esitab rakendusasutusele info indikaatorite sihtmäärade saavutamise kohta ja hinnangu tulemuste saavutamise kohta lisas 1 toodud vormil 15. augustiks ja 1. märtsiks.

15.2. Programmi rakendamise seotud lõpparuande esitatakse rakendusasutusele 3 kuu jooksul programmi lõppedes. Programmi lõpparuande vorm kooskõlastatakse rakendusüksuse ja rakendusasutusega.

16. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

16.1. Programmi abikõlblikkuse periood algab käesoleva käskkirja jõustumisel.

16.2. Programmi raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 2015. aasta 31. detsembrini.

17. Programmi tegevuste lõpetamise ja programmi muutmise tingimused ning kord

17.1 Programmi tegevused lõppevad 31. märts 2011.

17.2 Programmi tegevuste lõppedes kasutamata jäänud Euroopa Ühenduse rahalisi vahendeid ning teenitud laenuintresse, kasutatud ja kasutamata vahenditelt teenitud investeerimistulu kasutab KredEx ettevõtjate toetamiseks läbi uue finantsinstrumendi samal eesmärgil, mis on sätestatud käesolevas Programmis. Kasutamata jäänud Euroopa Ühenduse rahaliste vahendite edasise kasutamise kooskõlastab rakendusasutus eelnevalt Rahandusministeeriumiga.

17.3 Programmi tegevuste lõppedes kasutatakse käesoleva programmi raames ettevõtjate ja krediidiastutuste poolt tagastatavaid Euroopa Ühenduse rahalisi vahendeid väike ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks samal eesmärgil kui käesolevas programmis sätestatud vähemalt 2015. aasta lõpuni. Tagastatavate rahaliste vahendite kasutamise kooskõlastab rakendusasutus eelnevalt Rahandusministeeriumiga.

17.3.1 KredExil on kohustus anda rakendusasutusele e-kirjaga korra kvartalis ülevaade programmi elluviimisega seotud kuludest (tekkinud kahju ja programmi elluviimisega seotud kulu) ja tagasilaekunud summa suuruselt (põhiosa ja laenuintress).

17.3.2 Rakendusasutus otsustab sõltuvalt tagasilaekunud summa suuruselt Euroopa Ühenduse rahaliste vahendite edasise kasutamise ning annab KredExile ametliku kirjaga info nimetatud vahendite edasise kasutamise kohta vastavuses punktiga 17.3.

17.4 Programmi vahenditelt teenitud laenuintresse tuleb esmajärjekorras kasutada programmi elluviimisega seotud kulude katmiseks (tekkinud kahju ja programmi elluviimisega seotud kulu). Kui sellest ei piisa, kaetakse kahjud väljaantud laenude põhiosa tagasilaekumistest.

17.4.1 Programmi raames välja antud laenudest elluvijale tekkinud kahju hüvitamine toimub ka pärast programmi ja abikõlblikkuse perioodi lõppu.

17.5 Rakendusasutusel on eelnevalt kooskõlastades Rahandusministeeriumiga õigus muuta programmi tingimusi ja korda programmi elluvijaga taotluse alusel või enda algatusel vastavalt vajadusele. Programmi muutmiseks vormistatakse ministri käskkirja muudatus ning tehakse vajadusel vastav muudatus programmi elluvijaga sõlmitud halduslepingus.

**Ettevõtjate laenukapitali kättesaadavuse parandamise täiendava tugiprogrammi
indikaatorite kohta aruandmise ja tegevusele hinnangu andmise vorm**

		Toetusperiood
Väljundindikaatorid		
1. pikaajalist projektipõhist laenuressurssi kasutanud ettevõtjate arv	sihttase: 15 ettevõtjat;	
2. ettevõtjatele väljastatud pikaajalise projektipõhise laenuressursi maht	sihttase: 19 173 495 eurot	
3. edupõhist allutatud laenu kasutanud ettevõtjate arv	sihttase: 66 ettevõtjat	
4. ettevõtjatele väljastatud edupõhise allutatud laenu maht	sihttase: 25 564 659 eurot	
5. pankade finantseerimise kaudu laenu saanud ettevõtjate arv	sihttase: 200 ettevõtjat	
6. pankadele väljastatud ressursi maht	sihttase: 76 693 978 eurot	
Tulemusindikaatorid		
1. lisandväärtus töötaja kohta toetatud ettevõtjates		
2. kaasatud erasektori investeeringud uutesse masinatesse ja seadmetesse		
3. ekspordikäibe kasv toetatud ettevõtjates		

Tekstiline hinnang programmi tegevuse tulemuslikkusele: